

Et multietnisk, alment boligområde på museum

37

Erfaringer fra et forskningsprojekt

KIRSTEN EGHOLK & SUSANNE KROGH JENSEN

Title: A multi-ethnic, social housing area at the museum. Experiences from a research project.

Abstract: *Museums of today face the challenge of exploring and dealing with new topics such as immigration, integration and social differences. This paper argues that these new topics bring forth a new, postmodern paradigm for the museum as a contemporary institution. Exploiting concrete examples from a research project on the social development in a multi-ethnic social housing area in Greve, south of Copenhagen, the paper identifies and discusses three characteristics of the postmodern museum project: a pluralistic approach to contemporary topics, the inclusion of new user groups in constructing both the field of research and the field of communication, and the need to be aware of the context of each statement, whether material or verbal.*

Keywords: Museum roles, social inclusion, user groups, museology, ethnicity, integration, immigration, multi-ethnic social housing area.

Museernes rolle har på mange måder ændret sig i takt med samfundets stigende mobilitet samt etniske og sociale diversitet. Ifølge bemærkningerne til den danske museumslov, der trådte i kraft den 1. januar 2013, skal museernes viden: både bidrage til at perspektivere den aktuelle samfundsudvikling og -debat i et lokalt, nationalt og globalt perspektiv og skabe grundlag for medborgerskab for den enkelte, og samtidig bidrage som en udviklende faktor for andre samfundsmæssige opgaver i samar-

bejde med myndigheder, institutioner og andre relevante aktører.¹

Museernes tidligere legitimitet som dannelsesinstitution med monopol på at samle en gruppe om en fælles fortidig fortælling (Hooper-Greenhill 1992) er i dag udfordret af forventninger om at rumme nye, komplekse genstandsområder og at inddrage nye sociale og etniske brugergrupper. Disse ændringer har på mange måder afgørende betydning for museernes praktiske arbejde, og de afføder

38

en række museologiske overvejelser angående museernes rolle og identitet.

I 2013 indledte Greve Museum og Immigrantmuseet et forskningsprojekt med det formål at undersøge de sidste 40 års politiske og sociale udvikling i et socialt utsat boligområde med stor social og kulturel diversitet i beboersammensætningen. Med konkret afsæt i ghettoiseringen og dens konsekvenser for et boligområdets identitet, fællesskab og image ønskede de to museer at undersøge udviklingen i den sociale sammenhængskraft og såvel de organiserede som de spontane integrationsprocesser i området kaldet Greve Nord, 30 km. syd for København. Samtidsaktuelle, omdebatterede emner som indvandring, integration og sociale forskelle har således været centrale i projektet.² Projektet er et eksempel på et tværmusealt samarbejde, hvor et lokalt kulturhistorisk museum i samarbejde med et specialmuseum har sat fokus på et særligt kendetegn ved det udvalgte genstandsområde – nemlig multietniciteten – og hvor specialmuseet får mulighed for at konkretisere den specielle viden igennem en lokal empirisk undersøgelse.

Denne artikel diskuterer, hvordan sådanne samtidige emner udfordrer det traditionelle museumsarbejde på kulturhistoriske museer. Formålet med artiklen er således med udgangspunkt i museologiske betragtninger og konkrete eksempler og erfaringer at diskutere det, vi har valgt at kalde det postmoderne museums rolle og relevans som samfundsinstitution. Med baggrund i erfaringerne fra forskningsprojekter i Greve Nord opstiller artiklen tre arbejdsvilkår for det postmoderne museum. For det første skal museet have en pluralistisk, brugerinddragende vinkel. Museet skal for det andet gøre sig overvejelser om, hvilket potentiale det har som social aktør, bl.a. i forbindelse med integration. For det

tredje bør museet have et nødvendigt fokus på den samlede kontekst for de enkelte dele af fortællingen.

Artiklen indledes med at præsentere det konkrete forskningsområde, Greve Nord. Herefter opridses tre museologiske synsvinkler for moderne museers arbejde, som er fremkommet gennem de seneste årtier, og endelig diskutes de teoretiske synspunkter i forhold til de konkrete erfaringer fra den lokalhistoriske undersøgelse af Greve Nord.

GREVE NORD – FRA VELFÆRDSDRØM TIL GHETTOOMRÅDE

Boligområdet Greve Nord i den nordlige del af Greve kommune, som ligger 30 km. syd for København, har siden 1990'erne bl.a. været kendetegnet af multietnicitet og et relativt negativt image. I 2013 indledte Greve Museum og Immigrantmuseet et fælles forskningsprojekt med det formål at undersøge boligområdets historie gennem de sidste 40 år.³ Greve Museum har fungeret som et statsanerkendt kulturhistorisk museum for Greve kommune siden 1988. Et af museets ansvarsområder er bl.a. velfærdssamfundets og forstadens udvikling i det 20. århundrede. Museets visjon i forhold til arbejdet med lokalområdets historie er, at hver borgers skal genkende sin egen livshistorie og samtidig udfordres af de andres.⁴ Immigrantmuseet, der har til huse i Farum 20 km. nord for København, er et specialmuseum, der åbnede i januar 2012 med en permanent udstilling om 500 års indvandring til Danmark. Museet beskæftiger sig med indvandringens kulturhistorie i Danmark og har bl.a. fokus på integrationsprocesser.

Formålet med at gennemføre en tværmuseal analyse af boligområderne var for Greve Museums vedkommende et ønske om at undersøge den historiske udvikling i et socialt utsat

39

Fig. 1. Greve Museum har til huse i en stor gammel hedebygård fra 1800-tallet. Museet åbnede i 1988 og arbejder bl.a. med at indsamle og formidle forstadens og velfærdssamfundets udvikling. Foto: Greve Museum.

boligområde, der har høj politisk bevågenhed bl.a. på grund af beboeres utryghed og en del negativ medieomtale. For Immigrantmuseet var formålet at dokumentere og afdække de seneste årtiers integrationsprocesser samt udvikling af lokal sammenhængskraft og identitet i et multietnisk boligområde. Undersøgelsen har givet museerne et indblik i fremvæksten og håndteringen af multietniske boligområder i Danmark i perioden 1970 til 2013, som ikke vil blive behandlet i denne artikel. Samtidig er multietnicitet i almennytige boligområder et af samtidens mest omdebatterede emner bl.a. som følge af de sidste 40 års stigende antal af etniske grupper i Danmark, hvilket forskningslitteraturen også afspejler. Mens indvandrere og efterkommere i 1980 ifølge Danmarks Statistik udgjorde knap 3 procent af befolkningen, udgør disse to grup-

Fig. 2. Immigrantmuseet, der åbnede sin udstilling i 2012, arbejder med at indsamle og formidle indvandringens kulturhistorie. Foto: Immigrantmuseet.

Fig. 3. Luftfoto af Greve Nord-området fra 2009. Det hvide byggeri i midten er Askerød. Til højre ses et parcelhusområde og overst til højre ses Gersagerparken. Mellem Askerød og Gersagerparken ligger det regionale storecenter Waves. Foto: Greve Museum.

per i 2014 lidt over 11 procent.⁵ Valget af et multietnisk boligområde som genstand for et musealt forskningsprojekt er således en naturlig del af museernes målsætning om at bidrage til selvforståelse og relevans i samtiden. Denne målsætning har dog givet en række praktiske og metodiske udfordringer for museerne.

Greve Nord, der oprindeligt var landbrugsland, blev fra midten af 1960'erne bebygget ud fra den såkaldte Køge Bugt Plan fra 1961. Her fastlagdes i alt ti boligområder syd for København til 150 000 beboere. I Hundige – det senere Greve Nord – blev der således planlagt 5 000 almennyttige etageboliger, 300 rækkehuse og 2 500 parcelhuse (Planlægningsudvalget for Køge Bugt-området 1970:4-6). 1970'ernes almennyttige boligområder er kendetegnet ved at være arkitektonisk eksperimenterende

elementbyggeri i beton, hvis formål det bl.a. var at minimere byggeomkostningerne og effektivisere byggetiden. Samtidig blev der eksperimenteret med nye boligtyper, terrassestørrelser, fællesfaciliteter osv. I Greve Nord blev denne byggestil repræsenteret af hhv. Gersagerparken med 1 050 lejemål fra 1972 og Askerød med 676 lejemål fra 1975.

Andelen af beboere med anden etnisk baggrund end dansk steg især fra 1990'erne, og i 2000 havde Askerød f.eks. 66,7 procent beboere med anden etnisk baggrund end dansk.⁶ Gersagerparken og især Askerød har i de seneste årtier gentagne gange været nævnt i medierne i forbindelse med historier om uroligheder, skudepisoder, bandekriminalitet og ghettodannelse.⁷ I 2010 kom Askerød på den danske regerings officielle liste over såkaldte

ghettoer.⁸ Boligområderne var med andre ord kendtegnet af et dårligt ry. "Ghettolisten" er siden hen blevet kritiseret for at stigmatisere de områder og deres beboere, som er på listen.

Forskningsprojektet har trukket på teoretiske ressourcer fra den amerikanske antropolog Benedict Andersons ide om såkaldte "forestillede fællesskaber" (1991) og den danske samfundsforsker Charlotte Hamburgers skelnen mellem systemintegration og social integration.⁹ Vi har undersøgt boligområdernes historiske udvikling fra 1970'erne og frem til i dag, herunder forskellige integrationsprocesser med fokus på at identificere de forskellige aktørers holdninger og handlemåder bl.a. i forhold til områdets image.

Metodisk har projektet bl.a. bestået af feltarbejde med deltagerobservation og indsamling og undersøgelse af de historier, fortællinger og metoder, der arbejdes med i Greve Nord set fra tre forskellige aktørers perspektiver: det politiske perspektiv, det boligsociale projekts perspektiv¹⁰ og fra forskellige beboeres perspektiver. Vi har gennemført i alt 18 kvalitative interviews med repræsentanter fra de tre hovedgrupper, dvs. politikere, politi og andre institutionelle aktører, medarbejdere i det boligsociale projekt og danske beboere samt beboere med anden etnisk baggrund end dansk. Desuden er indsamlet fotografier og genstande både fra beboere og fra det boligsociale projekt. Endelig blev der indkøbt kvantitativt, statistisk materiale med fokus på den etniske og økonomiske udvikling i de almennyttige boligområder samt gennemgang af forskelligt, trykt, historisk materiale herunder avisomtaler i perioden fra 1970'erne til 2013.

Et af projektets konklusioner er, at boligområdet i Greve Nord ikke kan beskrives meningsfyldt som en samlet fortælling men som en mosaik af mange fortællinger. Da de to museer har arbejdet med et mere utraditionelt

emne, har det ikke været helt enkelt at tolke området, uden at museet selv er blevet en del af historien. Dermed har museerne i undersøgelsen af Greve Nord arbejdet med at udfordre den traditionelle rolle for museer på en række områder. Det er disse udfordringer, som i det følgende skal overvejes nærmere.

MUSEET MED DE MANGE FORTÆLLINGER

Museologen Eilean Hooper-Greenhill påpegede i år 2000 et paradigmeskift indenfor museets kommunikation ved bl.a. at skrive:

Change is taking place on four fronts, which can be summarized as, firstly, the introduction of new professional roles; secondly, the concept of differentiated audiences; thirdly, the emergence of new voices; and fourthly, the development of new narratives (Hooper-Greenhill 2000:28).

Disse nye fortællinger repræsenterer ifølge Hooper-Greenhill en konstant udfordring af museets traditionelle meta-fortælling. Hun argumenterede derfor for en ny kommunikationsmodel for museer, hvor den modernistiske transmissionsmodel blev erstattet af en konstruktivistisk kulturmodel, der ser kultur som resultatet af en konstant forhandling (Hooper-Greenhill 2004:560-562). Museet må derfor i praksis konstant være i dialog med sine brugere defineret som en diversificeret gruppe af mennesker med mange fortællinger og interesser. Ideen om et konstruktivistisk museum er dog langt fra ny. Blandt andet har kunstmuseer igennem det 20. århundrede gentagne gange arbejdet med at inddrage publikum, og kulturhistoriske museer har arbejdet med samtidsdokumentation siden 1970'erne.¹¹ Det har alt sammen været led i en bevægelse væk fra Peter Vergos definition af den såkaldte "gamle" museologi over mod en

42

"ny" museologi med et langt større fokus på museernes formål og virke end på selve metoderne (Vergo 1989:3).

Museologen Hilde S. Hein har i *The Museum in Transition* forklaret denne udvikling og dialogiske tilgang som en tendens til at fokusere på konstruktionen frem for produktet. Det betyder bl.a., at brugerne i stigende grad inviteres med ind bag kulisserne (Hein 2000:67). Brugerne skal således være medskabende, medtænkende og medformulerende i den produktion af viden, der ellers har været forbeholdt eksperter, hvilket Nina Simon i *The Participatory Museum* (2010) også er eksponent for med en praktisk guide til, hvordan museer kan arbejde med brugerinddragelse. Antropologen Michael Ames er af Richard Sandell blevet citeret for at definere museer som "products of the establishment and [they] authenticate the established or official values and images of a society in several ways, directly, by promoting and affirming the dominant values, and indirectly, by subordination or rejecting alternate values" (Sandell 1998:407-408). En sådan traditionel museumsdefinition er dog gentagne gange blevet angrebet i de sidste årtiers museologiske debat bl.a. med fokus på museets repræsentative legitimitet.

Ames benyttede i en artikel i 2006 begrebet "counterfeit museology" til at beskrive det dilemma, at museerne specialiserer sig i at repræsentere andre, mens hver gruppe i virkeligheden har en suveræn ret til at repræsentere sig selv (Ames 2006:171). Han konkluderede dog:

The argument is not, that museumologists should abandon their activism. They possess the authority of expertise in collection management and interpretation, a widely recognized social status, and a commitment to cultural well being and (one should hope) to social justice. What needs to be suspended is the

assumption that the Idea of the Museum necessarily contains within it all the solutions to a community's interest in its heritage, and in particular the notion that valuable heritage is that which experts judge to be suitable for institutionalization. The museological initiative is only one alternative, and could in fact unintentionally limit local initiative and thus be counterproductive (Ames 2006:178).

Museet mister således sin tidligere ophøjede status som skaber af et samfunds historie og legitimitet, men samtidig opnår museet en rolle som relevant samfundsinstitution, der kan bidrage til at facilitere og legitimere en igangværende samfundsdebat.

Denne rolle er dog ikke uproblematisk. Kurator Hajra Shaikh fra The Victoria & Albert Museum i London påpeger en tendens blandt museer til at udstille kulturelt specifikke dele af samlingen i et forsøg på at opnå kulturel diversitet i museets arbejde (Shaikh 2001:93). Shaikh rejser spørgsmålet, hvorvidt denne praksis ikke nærmest nedgør etniske minoriteter som stereotyper, og problematiserer en sådan tilgangsvinkel til kulturel diversitet i et moderne samfund, hvor bl.a. anden, tredje og fjerde generation af etniske minoriteter anser både deres etniske og deres britiske identitet som lige vigtige aspekter af deres identitet. (Shaikh 2001:95). Hun påpeger med andre ord, at en multietnisk virkelighed ikke er summen af de enkelte etniciteter, og at man ikke kan forvente, at etniske minoriteter nødvendigvis kan genkende sig selv i museernes etnografiske samlinger. Når museer arbejder med multikulturelle genstandsområder i samtiden er det således vigtigt at overveje, hvordan forskellige grupper i praksis kan repræsenteres ligeligt på museet på en sådan måde, at museets legitimitet bibeholdes, og informanter fra alle grupper opnår medejerskab til museets arbejde.

Det betyder også, at museerne får mulighed

for at påtage sig nye roller. Museologen Elaine Heumann Gurian beskriver f.eks. museerne som "sites of reconciliation between strangers who are wary of, but curious about, each other" (Gurian 2006:89). Museerne kan med andre ord bidrage til integrationsprocesser mellem forskellige grupper.

I *Including Museums* argumenterede Jocelyn Dodd og Richard Sandell for, at alle museer også bør have et socialt ansvar og formål (Dodd *et al.* 2001:4). I 1998 opstillede Richard Sandell en typologi over museets rolle som socialt inkluderende institution, hvor han identificerede tre mulige strategier for museerne i forhold til inklusion. Museet kunne ved den første strategi sikre adgang og mulighed for deltagelse for nye ellers ekskluderende brugergrupper. I den anden strategi kunne museet generelt søge at skabe bedre forhold for ellers ekskluderende grupper, eller museet kunne som den tredje strategi deltage i og rejse oftentlig debat med det formål at ændre samfunds generelle opfattelse af in- og eksklusion (Sandell 1998:416). Museets rolle i samtiden kan således være mere eller mindre praktisk og mere eller mindre aktivt politisk og socialt. Nancy Fuller fra The Smithsonian Center for Education and Museums Studies betegnede f.eks. museerne som en aktiv samfundsaktør:

instruments of self-knowledge and a place to learn and regularly practice the skills and attitudes needed for community problem solving [...] the museum functions as a mediator in the transition from control of a community by those who are not members of the community to control by those who are (Fuller 1992:361).

Det postmoderne museum er i vores optik således teoretisk kendtegnet ved fortsat at skulle reproducere sin egen relevans. Dette kan bl.a. opnås ved at inddrage brugere til at opnå legi-

timitet som samfundsinstitution. Museet kan fungere som et kulturelt og socialt mødested for forskellige samfundsgrupper, som i dialog med hinanden og museets personale opnår et medejerskab til museets fortællinger.

Før vi i denne artikel går over til en diskussion af tre større udfordringer ved det postmoderne museums arbejde med et multiethnisk boligområde, vil vi tage afsæt i de konkrete erfaringer fra vores tværmuseale forskningsprojekt i Greve Nord syd for København.

DEN PLURALISTISKE MUSEUMSMOSAIK

Projektet i Greve Nord afspejlede i udgangspunktet på flere måder en traditionel museal tankegang, idet formålet var at kortlægge, dokumentere og indsamle historien om udviklingen i en del af Greve Kommune. Formålet med det tværmuseale samarbejde mellem Greve Museum og Immigrantmuseet var imidlertid at vinkle projekter, sådan at begge museers viden blev kvalificeret hhv. i forhold til lokalområdets historie og i forhold til en specialiseret viden om integration og indvandring. Et multiethnisk genstandsområde som Greve Nord udfordrede dog først og fremmest det traditionelle museums rolle som bevarer af et områdes, en nations eller en gruppens historie som en enhed.

Arbejdet i felten viste nemlig hurtigt, at det ikke var muligt at indsamle områdets udvikling til een fælles fortælling. Det skyldtes bl.a., at de valgte aktørgrupper ikke udtrykte en fælles opfattelse af enhed, hverken internt i eller eksternt mellem grupperne. For eksempel blev det klart, at selve betegnelsen Greve Nord er et konstrueret, administrativt begreb, der først opstod i 2008 i et forsøg på at komme bort fra det negative image, som det oprindelige navn Hundige havde fået. De interviewede beboere betegnede næsten samstemmende sig selv som beboere i et

44

af de konkrete boligområder eller som beboere i Hundige, mens de som regel afviste at identificere sig med betegnelsen Greve Nord.

Multietniciteten, som ofte fremhæves som et af boligområdets særlige karakteristika, pegede heller ikke på én samlet fortælling om beboeridentitet i området. Den officielle indsats i Greve Nord bygger på mange måder på ideen om integration, fællesskab og sameksistens i det fælles boligområde. I det boligsociale projekt er der fokus på fællesskab på tværs af forskellige kulturer f.eks. i form af sundhedsarrangementer og kulturdage. Samtidig har det boligsociale projekt en positiv opmærksomhed rettet mod specifikke etniske grupper. Det gælder f.eks. facilitering af arabisk kvindegruppe, projekter for ægtefælleforsørgete kvinder, bydelsmødre, arrangementer som Eid-fest, thailandsk julefrokost og brasiliansk aften. Beboernes reaktion på de officielle tiltag udtrykte imidlertid ikke et stort behov for kulturel udveksling. Medarbejderne i projektet fortalte, at tilslutningen til de etniske arrangementer med udspring i en enkelt kultur ofte var ringe, og at deltagerne ofte var nysgerrige danskere foruden deltagere fra den pågældende kultur. Derimod har arrangementer med et mere alment fokus som f.eks. sundhed været mere populære også blandt etniske grupper.¹² Således kunne også ideen om én samlet, multietnisk kultur i området synes at være et administrativt, analytisk begreb snarere end en praktisk realitet.

Tilsvarende varierer opfattelsen af områderne og deres udfordringer mellem de enkelte interviewpersoner. For eksempel udtalte et daværende medlem af Greve byråd, at Greve Nord som område lukker sig om sig selv bl.a. pga. de enkelte boligområders afgrænsende arkitektur, og at det er en af de afgørende udfordringer.¹³ Som modsætning påpegede både lederen af den politimæssige indsats i området

og medarbejdere fra det boligsociale projekt det naturlige i områdets fællesskab på tværs af de enkelte boligområder, fordi også parcelhus ejerne nødvendigvis bruger samme faciliteter. Endelig mente formanden for en af grundejerforeningerne i området ikke, at der overhovedet er et fællesskab mellem parcelhuskvartererne og de almene byggerier. Han mente heller ikke, at et sådant fællesskab vil opstå på trods af en boligsocial indsats.¹⁴ Interviewpersonerne fra Greve Nord udtrykte således ikke samhørighed og fællesskab.

De interviewede beboere med anden etnisk baggrund end dansk identificerede sig i højere grad med deres tidligere nationalitet og deres personlige fortælling som flygtninge eller invandrere, mens forholdet til boligområdet ofte var mere tilfældigt. Det var simpelthen det sted, hvor det var muligt at få en bolig. Flere af interviewpersonerne nævnte imidlertid ønsket om at flytte bort fra området dels pga. det dårlige image og dels pga. den lave status, der er forbundet med at bo i området.¹⁵ De adspurgte danske beboere lagde i højere grad vægt på selve boligområdet. Dette gjaldt særligt for beboere, der flyttede ind, da byggeriet var nyt.¹⁶ Forskellen i betydningen af boligområdet for den enkelte beboer gør det med andre ord umuligt for museet at indsamle og reproducere én historie om Greve Nord. Et karakteristika ved det postmoderne museums arbejde består med andre ord i at indsamle og formidle en mosaik af fortællinger fra et professionelt afgrænset genstandsområde, hvad enten det er geografisk, etnisk eller noget helt tredje.

BRUGERNES MUSEUM – AT DÆKKE ELLER SKABE ET BEHOV

Det postmoderne museum skal som allerede nævnt være relevant for samfundet og således bl.a. fungere som mødested for forskellige

samfundsgrupper, som bl.a. kan bidrage til at skabe medborgerskab og integration. I praksis skal museerne således facilitere kontakt mellem traditionelle og utraditionelle brugere bl.a. ved at inkludere nye brugergrupper. I Greve Nord havde både de danske og de etniske beboere, som vi var i kontakt med, kun meget ringe eller intet kendskab og tilhørsforhold til både Greve Museum og Immigrantmuseet. De var derfor nye brugergrupper, og inddragelsen af disse nye brugergrupper gav en række praktiske udfordringer.

For det første viste det sig, at de traditionelle brugere ikke umiddelbart så behovet for at inkludere nye brugere. For det andet var det vanskeligt at overbevise de nye brugere om deres behov for at blive inkluderet i museet. Dette dilemma blev tydeligt både i forbindelse med Greve Museums arbejde med opbygningen af en samtidshistorisk udstilling og i forskningsprojektet om Greve Nord.

I opbygningen af et nyt permanent udstillingsafsnit "Velfærdsdrømme. Greve i det 20. århundrede", blev der oprettet et frivilligt brugerpanel, hvis opgave det var at bidrage med historier og genstande til udstillingen (Buus *et al.* 2010:9-11; Ahmt 2014:12-13). Panelet bestod fortrinsvis af traditionelle museumsbrugere, hvorfra mange i forvejen var kendte af museet. Da denne gruppe blev præsenteret for ideen om det multietniske Greve som et tema i udstillingen, kommenterede nogle: "De har jo ikke været med til at opbygge det Greve, vi lever i i dag." De traditionelle brugere af museet ønskede med andre ord ikke at dele deres historie og anså ikke en større gruppe af indvandrere og flygtninge for at være en del af deres kommunens historie. Museet havde til gengæld svært ved at få kontakt til indvandrere og flygtninge, som havde lyst til at indgå i brugerpanelet. Derfor kom den indsamlede viden til at danne et vigtigt grundlag i udstillingens

formidling af området. Ønsket om at inddrage nye brugergrupper stiller således med andre ord museet overfor opgaven at skabe sin egen efterspørgsel.

En af de helt konkrete udfordringer i Greve Nord viste sig at være etablering af kontakt med de nye, potentielle brugere og blive en del af den "felt", som vi samtidig ønskede at studere.¹⁷ Overordnet set skyldes det, at konkurrencen om brugernes opmærksomhed i dag er hård, og museets autoritet og relevans ikke længere er givne på forhånd. I et multietnisk genstandsområde som Greve Nord, hvor de ønskede interviewpersoner ikke traditionelt følte et tilhørsforhold til museet som institution, måtte museerne eksperimentere med forskellige strategier og metoder til at etablere kontakt til de nye brugergrupper.

De mest frugtbare kontaktstrategier i Greve Nord viste sig at være gennem synlighed og fysisk tilstedeværelse i boligområdet bl.a. ved deltagerobservation. Der blev f.eks. etableret personlig kontakt gennem det boligsociale projekts netværk, ved deltagelse i beboerarrangementer samt gennem *snowball*-effekten, hvor beboere anbefaler andre mulige interviewpersoner. Der var i øvrigt store kulturelle forskelle indenfor beboergruppen bl.a. i forhold til at lave aftaler om interviews. Hvor især de officielle interviewpersoner havde behov for relativ lang tidsfrist og præcise aftaler, så var ideen om en fastsat aftale fremmed for andre.¹⁸

Skriftlig kommunikation f.eks. gennem beboerblade viste sig at være mindre frugtabar især i forhold til den ikke-vestlige gruppe af beboere. Forklaringen kan være, at det kræver relativt stærke sprogkundskaber at orientere sig i skriftligt materiale og derefter selv at skabe kontakten til museet. Resultatet blev, at hovedparten af de beboere, der er blevet interviewet, er ressourcestærke, dansktalende og velintegrerede. De fleste har både uddannelse og

Fig. 4. I udstillingen "Velfærdsdrømme" er bl.a. opbygget en del af en altan fra Askerød i den for byggeriet karakteristiske blå farve. På baggrundsbilledet er bl.a. skrevet positive og negative avis-citater for at afspejle områdets skiftende image, fra "Askerød – opskriften på en boligsucces" fra Politiken i 1975 til "Riv Askerød ned" fra den regionale avis Sydkysten i 2009. Desuden indgår nogle af de personlige historier, som blev indsamlet i arbejdet med Greve Nord.
Foto: Greve Museum.

arbejde og fungerer som rollemodeller i området bl.a. ved at indgå i forskellige netværk og i frivilligt arbejde. Fælles for langt hovedparten af interviewpersonerne – såvel danske som etniske – var dog, at de intet eller et meget perifert tilhørighedsforhold havde både overordnet til museet som institution og til de to konkrete museer, Immigrantmuseet og Greve Museum. Det var derfor i særlig grad afgørende at forklare ideen med projektet for de deltagende interviewpersoner, fordi den opfattede nytte ved at deltage i et museumsprojekt ikke var givet på forhånd.

Erfaringerne fra undersøgelsen i Greve Nord viste med andre ord, at museerne hele tiden skal underbygge og forklare sin egen relevans for at

kunne inddrage nye brugere i deres arbejde. Det betyder samtidig, at museerne også internt skal arbejde med, hvordan vi kan blive relevante for så mange nye brugere som muligt. En del af arbejdet med at overveje museets relevans kan bl.a. bestå i en bestemt vinkling i museets forskning, i valget af genstandsområder og formidlingsstrategier m.v.

DET SOCIALE MUSEUM

Inklusionen af nye brugergrupper og interessen for omdebatterede genstandsområder i samtidens som integration, etnicitet, ghetto-dannelse, social ulighed m.v. giver som tidligere nævnt også museet mulighed for at påtage

sig nye roller bl.a. som aktiv samfundsdebattør og facilitator af sociale forandringer og integration. I områder som Greve Nord kan museerne således tilbyde en række kulturelle aktiviteter fra besøg på museet til facilitering af sprogindlæring gennem indsamling af livshistorier osv. Sådanne roller kan imidlertid på flere måder udfordre museets institutionelle placering og traditionelle selvforståelse.

I Greve Nord kom denne udfordring bl.a. til udtryk gennem Greve Museums deltagelse i styregruppen for events og aktiviteter i det boligsociale projekt. Greve Museum er således en integreret del af genstandsområdet, der på den ene side har potentiel mulighed for at indvirke på den kulturelle udvikling. Konkret bidrog deltagelsen i det boligsociale projekt til at skabe afgørende kontakter i lokalområdet og til at understrege museets autoritet og samfundsmaessige relevans.

På den anden side påvirker museet som deltager i området også sit genstandsfelt og kan bindes af overordnede målsætninger. Det boligsociale projekt i Greve Nord arbejder konsekvent på at fremhæve aktuelle, positive historier fra området for på den måde at vende områdets image fra negativt til positivt. I det museale projekts dokumentation af den historiske udvikling indgår det negative image og ghettoiseringen imidlertid som en vigtig del af fortællingen. Formidling af museets resultater kan således potentielt komme til at modvirke det boligsociale projekts mål ved at bidrage til at reproducere områdets negative image. Pointen er, at museet ved at arbejde med samfundsrelevante genstandsområder underbygger sin egen relevans som institution, men at en sådan deltagelse også påvirker den historie, der indsamles og bevares for eftertiden. Dette dilemma er imidlertid langt fra nyt – og ideen om et objektivt museum er på mange måder død. Konklusionen er således, at forskere

på museer som alle andre forskere skal være bevidste om, hvordan de påvirker deres genstandsområde.

DET REPRÆSENTATIVE MUSEUM – MELLEM GENKENDELSE OG FREMMEDGØRELSE

I et område som Greve Nord med omkring 100 forskellige nationaliteter var det hverken praktisk muligt eller relevant at inkludere alle etniciteter i interviewgruppen. Desuden viste det sig, at den enkelte informant ikke nødvendigvis kunne betragtes som repræsentativ for en specifik etnicitet. Valget af multietnicitet som genstandsområde rummer med andre ord endnu en udfordring, der skal omtales her – nemlig repræsentationen og reproduktionen af det etniske. Etnologen Tina Kallehave har i undersøgelser af integrationen af somaliske flygtninge konkluderet, at integrationsprocessens forløb bør forstås i konteksten af de involveredes medbragte kultur f.eks. opfattelsen af status og definition af familie m.v. Hun har bl.a. skrevet:

At have blik for de statsformer, der karakteriserer såvel emigrantstaterne som immigrantstaten bliver nødvendig for at forstå de principielle forskelle og ligheder mellem migranternes subjektivitetsformer og de subjektivitetsformer, der er anerkendte og dermed har des nødvendige eksistensberettigelse i immigrantstaten (Kallehave 2000:41).

Musealt svarer denne tolkningsmodel til den af Hajra Shaikhs føromtalte praksis at udstille enkeltdele af en etnografisk samling for at udstille forskellige etniciteter.

I arbejdet med et multietnisk boligområde som Greve Nord præsenterer denne tilgangsvinkel imidlertid en række udfordringer. For det første vil det for eksempel være en uoverstigelig opgave at undersøge alle repræsentere-

48

de etniciteter i Greve Nord og vurdere deres betydning i området. På baggrund af statistisk materiale fra Danmarks Statistik var målet indledningsvis at interviewe beboere fra de fem største indvandrer- og flygtningegrupper i området nemlig tyrkere, irakere, libanesere, polakker og iranere. Problemer med at skabe kontakt til disse grupper medførte dog, at de gennemførte interviews blev med beboere fra Irak, Libanon, Afghanistan/Iran, Rumænien og Danmark.

For det andet underbyggede det indsamlede materiale i Greve Nord Hajra Shaikhs tidligere omtalte konklusion, at et multietnisk område ikke kan beskrives som summen af de etniciteter, der bor der (Shaikh 2001:93-95). Dette skyldtes bl.a. forskydninger i betydningen af etniske markører hos de deltagende immigranter. Betydningen af de enkelte etniske markører påvirkes nemlig både af immigrantenens begrænsede adgang til deres tidligere kultur og af mødet med andre kulturer.

Et kendetegn ved at arbejde med migrationshistorie på museer er, at det generelt er et genstandsfattigt område. Dermed udfordres museerne, der traditionelt er materielle, idet de indsamler og bevarer fysisk kulturarv. Udgangspunktet for de to museers interesse i Greve Nord har således også været at indsamle genstande og fotos fra området og dets beboere. I praksis viste dette sig dog at være vanskeligt, først og fremmest fordi eksempelvis flygtninge ikke har haft mulighed for at medbringe ting fra deres oprindelsesland. For nogle migranter eksisterer der slet ingen genstande eller fotografier, der illustrerer deres kulturarv. En palæstinensisk informant, der kom til Danmark som flygtning fra Libanon i 1990, og som er vokset op i Greve Nord, fortalte, at hun fra hele sin barndom kun har eet fotografi af sig selv, fordi forholdene for hendes familie, indtil flugten til Danmark, ikke gav mulighed

for at tage billeder.¹⁹ Derfor har medbragte genstande ofte en særlig betydning, og informanterne ønsker ikke at overdrage dem til en institution, de ikke føler et tilhørsforhold til.²⁰

Denne genstandsmangel udfordrer imidlertid det postmoderne museums formidling til at erstatte den traditionelle interiørudstilling, der sigter på bred genkendelse, med en række personlige fortællinger og enkelte genstande, hvor genkendelsen bygger på almenmenneskelig empati. Samtidig betyder det, at en genstand eller fortælling kun kan forstås i sin kontekst.

Det indsamlede materiale i Greve Nord viser også, at etniske markører som nævnt kan skifte betydning i sameksistens med andre kulturer. En irakisk flygtning, der kom til Danmark med sin familie i 1990'erne, forærede f.eks. Greve Museum en traditionel irakisk mandsdragt med tilhørende hovedbeklædning. Han fortalte, at han havde købt dragten i Irak ved et besøg i ca. 2005, og at han aldrig havde brugt den til andet end til at lave sjov med sine døtre derhjemme. Han fortalte samtidig, at en sådan dragt måske kunne ses båret af irakiske mænd på Nørrebro i København, men ikke i Greve Nord. Han tog selv afstand fra en sådan påklædning, når han var på besøg i Irak.²¹ Den irakiske mandsdragt var således for ham snarere en folkloristisk souvenir end et udtryk for hans kultur. Genstandens betydning var med andre ord forskudt i forhold til dens oprindelige etniske betydning.

I nogle tilfælde fører migrationsoplevelsen til, at kulturelle markører tillægges større værdi end de ville have gjort i det tidligere hjemland. Udtrykkene for etnicitet præges således bl.a. af kontakten til hjemlandet, mulighederne for integration i modtagerlandet osv.

I sin undersøgelse af flygtninge og indvandreres boligforhold i almene boligbyggerier fra 2007 konstaterede antropologen Mark Va-

Fig. 5. En af informanterne fra projektet er flygtet fra Irak og fortalte bl.a. om, hvordan han i dag tilbringer en del af sin tid med at debattere forholdene i Irak over internettet. Hans historie er sammen med de genstande og billeder, han har givet til Greve Museum, blevet en del af udstillingen "Velfærdsdrømme". Foto: Greve Museum.

cher, hvad han kaldte diasporisk længsel, som bl.a. kom til udtryk f.eks. i boligindretning, i forbrug af etniske varer (diasporisk konsumtion) og i kommunikationsmønstre rettet mod det tidligere hjemland. Vacher påpegede desuden, at en reproduktion af en etnisk genstand – købt i et dansk supermarked – i ligeså høj grad er et udtryk for diasporisk længsel som en tilsvarende genstand medbragt fra det tidligere hjemland (Vacher 2007:13-14).

En sådan diasporisk længsel bemærkede vi også i nogle af vores etniske informanter hjem i Greve Nord. Den førsttalte irakiske flygtning fortalte bl.a., hvordan han dagligt bruger meget tid på internettet med at debattere forholdene i Irak, og hans døtre fortalte, hvordan mellemøstlige madvarer indgik i familiens daglige madlavning. Tilsvarende fortalte en anden informant, der flygtede fra Libanon som barn, at den etniske kunstgenstand, hun havde hængende på væggen i hjemmet, fak-

tisk var købt på et palæstinensisk marked i Danmark, men at den tiltrak hende som pyntegenstand, selvom den ikke var en del af hendes personlige historie.²² For museerne bliver tolkningen af etniske markører således helt afhængig af den betydning, som giveren beretter om. Genstandene kan måske ikke sige noget om den oprindelige etnicitet, fordi deres betydning er forskudt, men forskydningen kan være en vigtig dokumentation for individuelle integrationsprocesser.

Konklusionen er, at museerne oftest har mulighed for at dokumentere migrationshistorie ud fra en enkelt genstand eller foto, personlige historier og evt. dokumentation af den immaterielle etniske kulturarv, som den kommer til udtryk i eksempelvis et boligområde. Både kulturmødet og livet som migrant betyder, at etniske genstande skal ses i forhold til deres kontekst frem for at ses som udtryk for giverens etnicitet. Det postmoderne museum er således i høj grad kontekstuelt.

GREVE NORD OG DET POSTMODERNE MUSEUMSPROJEKT

Nye krav til museerne som deltagere i et stadtigt mere diversificeret samfund præsenterer en række udfordringer for museernes traditionelle arbejde både med dokumentation, forskning og formidling. Inddragelse af nye, sammensatte brugergrupper, behandling af kontroversielle samtidige emner, indsamling og dokumentation af nutidskultur samt aktiv deltagelse i sociale processer er nogle af de opgaver, det postmoderne museumsprojekt omfatter.

I denne artikel har vi på baggrund af en konkret undersøgelse i det multinetiske boligområde Greve Nord, syd for København, identificeret tre konkrete kendtegn ved det, vi kalder et postmoderne museumsprojekt.

For det første kendetegnes det postmo-

Fig. 6. Kontakten mellem Greve Museum og det boligsociale Greve Nord-projektet har medvirket til at nye grupper er begyndt at bruge museet. Her er det en gruppe kvinder fra ikke-vestlige lande, som alle er forsørget af deres ægtefælle og som kun har været i Danmark i omkring to til fire år, som er på museumsbesøg som en del af et samfundsforståelseskursus. Foto: Greve Museum.

derne projekt ved at behandle historien som en pluralistisk fortælling, der skabes i dialog med brugerne. Museet fortæller ikke længere historien – men har til opgave at konstruere rammer, i hvilke fortællinger fra forskellige brugere kan blive til en mosaik af historier, der tilsammen belyser genstandsområdet. I Greve Nord blev rammerne – i form af emnet multietnicitet – bl.a. defineret gennem det tværmuseale samarbejde mellem et lokalt og et specialiseret museum.

Et af det postmoderne museums mål er at inddrage nye brugergrupper. Det betyder, at museerne konstant skal bevise deres relevans for de nye brugere for at opnå en dialog. Således er det andet kendetegejn for det postmoderne museumsprojekt, at museet igennem projekter skal kunne skabe sin egen efterspørgsel.

Denne målsætning udfordrer på den ene side museernes autoritet som objektive fortællere, fordi museet i dialogen må tage hensyn til brugernes interesser. På den anden side åbner denne udfordring også op for, at museerne kan blive aktive samfundsaktører bl.a. i forhold til integration.

For det tredje må det postmoderne museumsprojekt i høj grad tage højde for de enkelte fortællinger, genstande eller billedders kontekst. En bred, medskabende brugergruppe fører til, at ingen fortælling er helt repræsentativ, og ethvert udsagn skal ses i konteksten af informantens samlede fortælling og egne tolknininger. At tage hensyn til udsagnenes kontekstualitet er absolut ikke nyt i museets arbejde – men i samtidshistoriske projekter med en bred, kulturelt eller etnisk sammensat bruger-

gruppe, har sådanne overvejelser ekstra værdi. I Greve Nord understregedes dette i form af betydningsforskydninger i forhold til kulturelle markører, der ændrede værdi pga. informanternes migrationshistorie og pga. mødet med andre kulturer.

På den ene side komplementerer de tre kendetegejn hinanden ved alle tre at tage udgangspunkt i den pluralistiske fortælling, hvor historien udgøres af en række sidestillede opfattelser af samme genstandsområde. På den anden side rummer de en række iboende modsætninger mellem den enkelte fortællings begrænsede repræsentativitet og behovet for at skabe en bred relevans, for hvordan kan et emne være relevant, hvis hver fortælling kun kan bidrage med en begrænset repræsentativitet? Svaret er, at hver fortælling giver en brik til puslespillet, der også er relevant for brugere, der ikke direkte er en del af genstandsområdet, fordi de enkelte fortællinger rummer muligheden for et kulturmøde og en almenmenneskelig forståelse. Fortællingen om Greve Nord bliver således ikke kun relevant for dem, der bor i området, men også for dem, der har forestillinger om, hvordan det må være.

NOTER

1. Lovteksten fremgår af: <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=143388> (downloaded februar 2014)
2. Ifølge artiklen "Beyond the ethnic lens: Locality, globality, and born-again incorporation" anbefales en "non-ethnic approach" i studier af lokale samfund, hvilket eksempelvis kan være boligområder hvor migranter indgår i sociale relationer med både originalbefolkningen og migranter fra andre lande (Glick Schiller *et al.* 2006:613-614).
3. Forskningsprojektet har fået økonomisk støtte af Kulturarvsstyrelsens rådighedssum.
4. <http://www.grevemuseum.dk/Om%20os/Or-> ganisation/Mission%20vision%20værdier.aspx (vist 16. juni 2014)
5. Oplysningerne er fundet på <http://www.statistikbanken.dk>
6. Projektet indkøbte oplysninger fra Danmarks Statistik bl.a. vedr. beboerens etnicitet fra 1980 til 2010. Det bør nævnes, at Askerøds andel af etniske beboere var abnorm også i forhold til det øvrige område, til sammenligning havde Gersagerparken i 2000 27,6% beboere med anden etnisk baggrund end dansk.
7. I en opgørelse fra Anvendt Kommunal Forskning (AKF) fra 2001 betegnes Hundigevejskvarteret, der omfatter Askerød og Gersagerparken, som værende blandt de ti mest belastede boligområder – ud af de 135, der havde modtaget midler til boligsocialt arbejde (Gitz-Johansen 2001:7).
8. Listen byggede på tre konkrete kriterier: andelen af etniske beboere, andelen af beboere udenfor arbejdsmarkedet og andelen af beboere med kriminelle domme: http://mbbl.dk/sites/mbbl.dk/files/dokumenter/publikationer/liste_over_saerligt_udsatte_boligomraader_pr_oktober_2010.pdf (Downloaded januar 2014). I januar 2014 blev listen erstattet af en såkaldt SUB-liste for Socialt Udsatte Boligområder, der tilføjer grænseværdier for økonomi og uddannelse. Ifølge den nye liste opfyldte Askerød kun et kriterium – nemlig andelen af beboere med ikke-vestlig baggrund. <http://mbbl.dk/nyheder/nyhed/officiel-liste-over-udsatte-boligomraader-efter-de-nye-kriterier> (vist januar 2014)
9. Systemintegration foregår institutionelt i form af opbyggelsen af lige muligheder for alle etniske grupper, mens social integration finder sted mellem civilsamfundet og de etniske grupper på et økonomisk, socialt og kulturelt plan. En samlet integration kan følge Charlotte Hamburger kun foregå gennem begge processer, sådan at systemet ikke kan påvinge integration alene – ligesom integration ikke kan initieres alene af civilsamfun-

- 52 det eller af enkelte etniske grupper (Hamburger i Zeutner 1997:135-168).
10. Det boligsociale projekt "Greve Nord Projektet" startede i 2008. Det er finansieret af Landsbyggefonden, Greve Kommune og de involverede boligselskaber frem til 2016 og har som overordnet formål: "at gøre området til et tryggere sted at være, hvor beboerne har det godt og har lyst til at bo i lang tid. <http://www.grevenord.dk/greve-nord-projektet/formal-og-vision> (vist januar 2014)
11. SAMDOK er et eksempel på arbejde med samtidsdokumentation fra 1973 og frem: <http://www.wornthrough.com/2013/08/22/from-the-archive-objektet-och-museet-samdok-and-saving-today-for-tomorrow/> (vist juni 2014)
12. Greve Museums samling nr. 1857B002.
13. Den fysiske og sociale segregering særligt i udsatte byområder er også et centralt politisk ørind i den nyligt udkomne rapport "Fællesskaber i forandring" udgivet af Tænkertanken BYEN 2025, 2014. <http://www.mbbi.dk/publikationer/faellesskaber-i-forandring-taenketanken-byen-2025> (downloaded juni 2014).
14. Greve Museums samling nr. 1857B002, 1857B008, 1857B011, 1857B017 og 1857B018.
15. Dette underbygges af interviews med flygtninge fra hhv. Irak og Libanon, i Greve Museums samling nr. 1857B001 og 1857B003.
16. Forskningsprojektet inddrog også et gruppeinterview fra 1994 med 6 beboere, der flyttede ind i Askerød i 1975. Greve Museums samling nr. 500i103.
17. Ifølge Rainey Tisdale er det en generel udfordring for historiske museer at etablere kontakt til sit publikum. (Tisdale 2013:3).
18. Det er således ikke lykkedes at indsamle interviews med repræsentanter for den største gruppe af tyrkiske indvandrere i boligområdet. Den tyrkiske klan, som var blandt de første gæstearbejdere i Greve, bor i et relativt stort antal boliger i området. De kunne ikke forholde sig til at have en fast aftale for interviewet og dermed afventer museerne stadig, at de tilfældigt kommer forbi museet.
19. Greve Museums samling nr. 1857B003.
20. Dette gjaldt imidlertid ikke kun for etniske deltagere i projektet. En tilsvarende oplevelse havde museerne hos en af afdelingsbestyrelserne, der ikke ønskede at overdrage deres samling af afdelingens beboerblade til museets arkiv men hellere selv ville beholde materialet.
21. Greve Museums samling nr. 1857B001.
22. Greve Museums samling nr. 1857B001 og 1857B003.

UTRYKTE KILDER

18 interviews i Greve Museums samling registreret i museumssagen j.nr. 1758 B001 – B018.
Interview j.nr. 500i103.

LITTERATUR

- Ahmt, Louise 2014. "Borgerperspektiv i Velfærdsdrømme". *Greve Museums Årsberetning* 2013, 12–13.
- Anderson, Benedict 1991/1983. *Imagined Communities. Reflections on the Origin and Spread of Nationalism*. London, New York: Verso.
- Ames, Michael 2006. "Counterfeit museology." *Museum Management and Curatorship* 21:3, 171–186.
- Buus, Henriette & Line Jørgensen 2010. "Historiefortællende borgerinddragelse på Greve Museum". *Danske Museer* 23:3, 9–11.
- Dispositionplan for Køge Bugt-området*, juni 1970. Planlægningsudvalget for Køge Bugt-området 1970.
- Dodd, Jocelyn & Richard Sandell 2001. *Including Museums Perspectives on Museums, Galleries and Social Inclusion*. Leicester: Research Centre for Museums and Galleries.

- Egholm, Kirsten & Susanne Krogh Jensen, in print. "Greve Nord – a changing multi-ethnic publichousing area." *AEMI Journal* 2013.
- Fuller, Nancy J. 1992. "The museum as a vehicle for community empowerment. The Ak-Chin Indian Community Ecomuseum Project." I Ivan Karp, Christine M. Kreamer & Steven Levine (red.), *Museums and Communities. The Politics of Public Culture*. Washington, DC.: Smithsonian Institution Press, 327–365.
- Gitz-Johansen, Thomas 2001. *Hvad gør de dog der? Etniske minoriteters bosætning i et alment boligområde*. København: Center for Forskning i Socialt Arbejde.
- Glick Schiller, Nina, Ayse Caglar & Thaddeus Guldbbrandsen 2006. "Beyond the ethnic lens, locality, globality, and born-again incorporation." *American Ethnologist* 33:4: 612–33.
- Gurian, Elaine Heumann 2006. *Civilizing the Museum. The Collected Writings of Elaine Heumann Gurian*. Oxon: Routledge.
- Hamburger, Charlotte 1997. "Etniske minoriteter og social integration." I Lilli Zeutner (red.), *Social integration*. København: Socialforskningsinstituttet, 97:9.
- Hein, Hilde S. 2000. *The Museum in Transition. A Philosophical Perspective*. Washington, DC.: Smithsonian Institution Press.
- Hooper-Greenhill, Eilean 1992. *Museums and the Shaping of Knowledge*. New York: Routledge.
- Hooper-Greenhill, Eilean 2000. "Changing values in the art museum. Rethinking communication and learning." *International Journal of Heritage Studies*, 6:1, 9–31.
- Hooper-Greenhill, Eilean 2004. "Changing values in the art museum. Rethinking communication and learning". I Bettina Messis Carbonell (red.), *Museum Studies. An Anthology of Contexts*. Oxford: Blackwell, 556–575.
- Kallehave, Tina 2000. "Stat og hverdagsliv i migrationsproblematikken – to sider af samme sag." *Dansk Pedagogisk Tidsskrift* 3, 38–49.
- Sandell, Richard 1998. "Museums as agents for social inclusion." *Museum Management and Curatorship*, 17:4, 401–418.
- Simon, Nina 2010. *The Participatory Museum*. Santa Cruz: Museum 2.0.
- Tisdale, Rainey 2013. "City museums and urban learning". *Journal of Museum Education* 38: 3–8.
- Tænkertanken BYEN 2025 2014. "Fællesskaber i forandring – Tænkertanken BYEN 2025." Ministeriet for by, bolig og landdistrikter, <http://www.mbbi.dk/publikationer/faellesskaber-i-forandring-taenkertanken-byen-2025> (downloaded juni 2014)
- Vacher, Mark 2007. *Flygtninge og indvandrere i den almene boligsektor*. Udgivningsort: Center for Boligforskning, <http://boligforskning.dk/flygtninge-indvandrere-almene-boliger> (downloaded marts 2013)
- Vergo, Peter 1989: "Introduction". I Peter Vergo (red.). *The New Museology*. London: Reaktion Books, 1–5.
- Kirsten Egholm, cand. mag. i etnologi og master i museologi, museumsinspektør
kie@greve.dk*
- Greve Museum, Bækgårdsvej 9
DK-2670 Greve, Danmark
<http://www.grevemuseum.dk/Om%20os/Organisation/Medarbejdere>*
- Susanne Krogh Jensen, cand. mag. i historie, museumsinspektør
skje@furesoe.dk*
- Immigrantmuseet, Stavnsholtvej 3
DK-3520 Farum, Danmark
<http://www.immigrantmuseet.dk/index.php?page=medarbejdere>*

54

Gjenstandsfotografiet i Akershusmuseets samtidsdokumentasjon

Refleksjoner rundt praksis og utvikling av museenes gjenstandsfotografering

KIRSTEN LINDE

Title: Object photography in contemporary documentation in the Akershusmuseet. Reflections about practice and the development of the field.

Abstract: *What is an object photograph? What purpose does it serve in the museum? Which photo genre does it belong to, and what function does it have in the archives in the museum? Many critical essays have been written about archives and scientific objectivity. The article seeks to find out how practice has formed conventions about how to do object photography in the museum and to challenge these conventions. This is done by showing examples of contextual series of object photography made in contemporary documentation projects at the Akershus Museum.*

Keywords: Object photography, contemporary documentation, practice, archive, context.

Det lages hvert år mange tusen gjenstandsfotografier som del av samlingsforvaltningen og vitensproduksjonen i museene. Gjenstandsphotografiet er en så selvølgelig del av museumspraksisen at det sjeldent blir satt spørsmål ved dets funksjon eller uttrykk. Hva er et gjenstandsphotografi? Hvilken funksjon tjener gjenstandsphotografiet i museet og hvilke praksiser utspringer seg rundt det?

I denne artikkelen ønsker forfatteren å undersøke hva et gjenstandsphotografi er. Hvilke fotosjanger kan det settes i forbindelse med?

Er gjenstandsphotografiet et vitensobjekt med et nøytralt og objektivt estetisk uttrykk? Hvor- dan preger dets anvendelse, som del av et arkivsystem, gjenstandsphotografiets tilblivelse, motivvalg og stilistiske uttrykk?

Gjenstandsphotografiet blir som del av et byråkratisk vitenssystem styrt av praksis og konvensjoner. Forskere har rettet kritikk mot arkivet som byråkratisk system og mot de praksiser som utspringer seg i det. Er det mulig og ønskelig å utfordre gjenstandsphotografiet som vitensobjekt og praksiser rundt det?